

МИКОЛА ЛУКІВ – поет, головний редактор журналу «Дніпро» (з 1984 року), громадський діяч, член НСПУ і НСЖУ, академік Української екологічної академії наук.

Народився 6 січня 1949 року в с. Куманівці на Вінниччині в родині фронтовика й малопописьменної, але залюбленої в поезію, творчо обдарованої селянки. Закінчив Немирівське педагогічне училище імені Марка Вовчка (1968) і факультет журналістики Київського державного університету імені Т. Г. Шевченка (1973). Працював власкором, завідував відділом нарису та публіцистики в редакції газети «Літературна Україна» (1973–1984).

Автор близько 30 книг поезій, зокрема: «Ріка» (1973), «Шлях» (1976), «Політ» (1979), «Весняні дощі» (1981), «Отча земля» (1983), «Куц осінньої калини» (1985), «Поезії» (1986), «Право на пам'ять» (1987), «Стрибок з парашутом» (1988), «Мелодії для матері і коханої» (1991), «Росте черешня в мамі на городі» (1994), «Не повертайтеся на круги своя» (1998), «Сади цвітуть під небесами» (1998) та ін. Понад 300 його віршів покладали на музику композитори А. Горчинський, О. Морозов, О. Білаш, А. Попернацький, М. Свидюк, А. Матвійчук, О. Бурмицький, О. Марцинківський та ін.

Заслужений діяч мистецтв України і Російської Федерації, лауреат премій імені М. Островського, імені Г. Сковороди, імені В. Вернадського, імені С. Гулака-Артемівського; нагороджений орденом «За заслуги», Святого Володимира, Святого архієпископа Михаїла.

Микола Луків – почесний громадянин Новосанжарського району Полтавської області. Вітаємо шановного літератора із 40-річчям творчої діяльності.

РИНОК

1

Кохання, дружба – все святе
На торжищі товаром зветься.
Торгують всім, і все ж, здається,
Купити можна тільки те,
Що продається.

2

Для чого подвиги і жертви?
Одним вмирати – іншим жерти,
Плодитись і не пам'ятати,
За що і хто йшов умирати.

Набиті черева і вола
Не зрозуміють Чорновола
І посміються з долі Стуса,
Що схожа з долею Ісуса.

3

Ні гроші, ні влада, мабуть,
Ума не замінять можуть.
Не можуть духовні пігмеї
Служити великій ідеї.

Колись таки з'являться в нас
Новітні Богдан і Тарас.
Народ, що встає, як Антей,
Народить великих людей.

ПАМ'ЯТЬ

Луги забувають торішню траву,
Ліси забувають торішне листя.
Зерно забуває ріллю степову,
А люди – своїх попередників лиця.

Та в пам'ять про трави росте трава,
В пам'ять про листя тріпоче листя.
Рілля на зерно заявляє права,
І схожі на предківські наші лиця.

БІЛЯ КРИНИЦІ

Стоять жінки біля криниці,
Туманом тягне від ріки.
В садах шаліють пізні птиці,
У відрах плавають зірки..

Розмова. Свіжість вчорова.
Весна у рідній стороні.
І українська рідна мова
Звучить, як музика, мені.

ДОЛЯ

Пам'яті Миколи Руденка

Заслання і тюрма Сибіру –
Було всього, щоб зрозуміти,
Що головне – не втратить віру,
Все, врешті, можна пережити.

Хулу спізнавши й щиру славу,
Догматам не скоритись ложним
І в підсумку здобути право
Лишитися непереможним.

СТАРИЙ ХУДОЖНИК

Художник доживає в самоті –
Ані дітей, ні друзів, ні дружини.
Єдина в нього радість у житті –
Його картини.

У них себе художник перелив
І до судьби претензії не має.
Шукав, творив, визнання заслужив,
А одійде – дай Бог, як хто згадає.

КИТИ

На берег викидаються кити,
Об скелі б'ються гордими тілами.
Мов кораблі, підхоплені штормами,
На берег викидаються кити.

І хоч не вірять казці про китів,
А все ж тривожно дивляться народи
На океанські потемнілі води, –
Мов світ і справді – на хребтах китів.

ПЕЙЗАЖ

Крізь віти яблуні розквітлої
Синіє небо і ріка.
І хмарка світиться легка,
Як віти яблуні розквітлої.

Оце і все. Увесь пейзаж.
А втім, ви можете додати
Бджолу, що вбили хімікати,
І – осучасните пейзаж.

ДІТИ ЧОРНОБИЛЯ

Пристрасні промови, мітинговий бум,
А в очах дитячих не дитячий сум.
Невимовним бодем погляди ячать,
На обличчях горя й фатуму печать.

Мітинги, промови, гасла, суєта –
Тоне у них віра і мета свята.
Атомний, космічний і трагічний час...
Діти ж наші, діти, що чекає вас?

У ДИТЯЧОМУ БУДИНКУ

Од болю і сорому світ паленів,
Життя вивергало приховану драму.
Покинуті діти живих матерів
Співали про сонце, і небо, і маму.

І лунко, і дзвінко розносився спів,
І сумно, і гірко було відчувати,
Що жоден з маленьких отих співаків
Не знав і не знатиме, що таке – мати.

СУСІДИ

Колишня жертва і вчорашній кат
В одному нині проживають домі
І удають, що зовсім не знайомі.
Але коли виводять онучат
Гуляти в двір і мимоволі діти
Одне із одним тягнуться дружити, –
Не знають, як їм бути й що робити,
Колишня жертва і вчорашній кат.

КРУК

Приручений крук годується з рук,
Витає круг тебе із ранку до ночі.
А мертвим впади на барвінок чи брук, –
І він тобі виклює очі.

* * *

Чи може ворог другом стати?
Напевно, може, а таки,
Як це не гірко визнавати,
Частіш буває навпаки.

* * *

Якщо кохання схоже з раєм,
Чому в піснях щемний мотив?
Кого любили – пам'ятаєм,
Та рідко – тих, хто нас любив.

* * *

Весняний день. Вологий вітер. Хмари.
Гримлять струмки. Потріскують льоди.
Граки в садах влаштовують базари,
В полях – озера талої води.

То дощ. То сніг. То пролісків іскринки.
То перший грім. То пломінка блакить...
Усе мінливе, наче настрої жінки:
Не добереш, чого чекать за мить.

ВЕСНА

Цілує вітер квіти у лугах,
У небі птаха окликає птах.
Шукає риба рибу у воді,
І вуст вуста шукають молоді.
Старе душляве дерево – і те
З останніх сил натужиться й цвіте.

ЧАЙКА

Полоще чайка в сонці крила,
В очах твоїх цвіте блакить.
Із ким ти нині, рідна й мила,
Згадаю – серце защемить.

В літах та днина здаленіла,
Вовік її не повторить.
Летить, кигиче чайка біла –
Через усе життя летить.

* * *

Оце сьогодні згадував про вас.
Пливли човни. Співали хвилі й весла.
І десь далеко ледве чутний вальс
Будив і кликав одшумілі весни.

* * *

Є день такий – іскристий, як вино,
Є день такий – о неблаганний часе!
Отам я жив... Отам колись давно
Я гладив руки і волосся ваше.

Отам я жив... Туди вертаю знов.
Стою в задумі над минулим нашим.
Є день такий: минув, як сон, пройшов,
А все життя од нього стало кращим.

* * *

Замурували обрій хмари,
І тільки зрідка де-не-де
Зоря у просвітку зійде
І друга їй спливе до пари.

І що для них вітри, дощі –
Вони сіяють у просторі,
Як дві закохані душі
В безмежному людському морі.

* * *

Доцвіли й осипалися квіти
В кришталевій вазі на столі.
А в саду дрібніші і малі
Сестри їхні залишились жити.

Вітер їх задумливо гойдав,
І росою пелюстки іскрились...
Разом розцвітали й народились,
Але ніж – найкращих вибирав.

* * *

Щоб не бути самотнім, вогонь розведу,
Оберу собі місце в долині чи лузі.
Упаду в мураву і зорю молоду
Відшукаю очима на синьому крузі.

Од багаття повіє гіркавим теплом,
Озоветься з долини налякана птиця.

І далека зоря крізь космічний огром
Усміхнеться мені, як до брата сестриця.
Щоб не бути самотнім, вогонь розведу.

НІЧ У РИБАЛЬСЬКОМУ СЕЛИЩІ

Цілу ніч у берег море билось
І ревів маяк удалині.
І одне вікно в селі світилось,
І сиділа жінка при вікні.

Хто вона? Чия дружина, мати?
Я дивився в темряву густу
І ту жінку, що уміла ждати,
Величав і славив, як святу.

* * *

Посеред літа в травах голубих
Зустрів я дерево, що думало про осінь.
Стояв під ним хлопчина льонокосий
І годував з долоні голубів.

Я мовчки сів на березі ріки,
Спустив у воду ноги свої босі
І в тій воді постав нараз таким
Як дерево, що думає про осінь.

* * *

Осінній сад обтяжений плодами,
Осінній степ купається в блакиті.
Осінній ліс, овіяний вітрами,
Стоїть, принишклий, в бабиному літі.

Осінній сум пливе за журавлями,
Осінній обрій вабить таїною.
Прощаюся з пташиними ключами:
Вертайтесь, рідні, стрінемось весною.

* * *

Різдвяні морози, глибокі сніги,
Неначе крізь сльози, дивлюсь навкруги.

Росло, зеленіло, буяло, цвіло, –
А де тепер квіти, де юне зело?

Було – і нема. І збагнути несила.
Земля водночас і колиска, й могила.

Навічно з'єднались кінці і начала:
Весна народила – зима поховала.

СЕРПЕНЬ

Ще тільки серпень, а проте
Одне кленятко золоте,
Одзеленівши, сумовито
У вирій проводить літо.

Стоїть воно серед галяви,
Під ним похмурі квіти й трави.
Над ним високе небо синє,
Не літнє вже, ще не осіннє.

ПІЗНІЙ ЦВІТ

Забув каштан, що осінь на порі,
І весело квітує у дворі.
Цвіте собі й не думає про те,
Що пізній цвіт снігами замете.

А я дивлюсь на нього, і мені
Світлішими стають осінні дні.

* * *

У вічність день за днем пливе.
Ніщо у світі не нове.
Та споконвіку топчуть люди
Шляхи з нізвідки у нікуди
І прагнуть, вперті і зухвалі,
Довідатись, що буде далі.